

Raudonoji sedula

Cornus sanguinea

Rangas: **species**

1

STEBĖJIMŲ

1

STEBĖTOJŲ

Birželis

PIKO MĖNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Magnoliopsida

ŠEIMA

Cornaceae

GENTIS

Cornus

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota birželį.

Apie rūšį

Raudonoji sedula – sedulinių (Cornaceae) šeimos sedulų (Cornus) genties krūmas.

Biologija

Tai platus, iki 5 m aukščio krūmas, retai medelis, gyvenantis apie 30 metų. Šakos plačiai išsikerojusios, stačios ar nulinkusios. Jaunos šakelės apaugusios plaukeliais, žalios, greit paraudonuojančios. Senesnių šakų žievės pilkos. Lapai kiaušiniški ar elipsiški, pleištiškais pamatais, ilgomis nusmailėjusiomis viršūnėmis, su lapkočiais, lygiakraščiai, iki 10 cm ilgio ir 6 cm pločio, su ryškiomis, su 3–5 poromis lanku išlinkusių ir link viršūnės nukrypusių gyslų, išaugę poromis vienas prieš kitą. Viršutinė lapų pusė būna tamsiai žalia ir apaugusi retais plaukeliais, apatinė – šviesesnė, tankiau plaukuota. Po pirmų šalnų lapai parausta.

Žiedynas – tanki, pusrutuliška kekė. Žiedkočiai plaukuoti. Žiedai dvilyčiai, keturnariai, nemalonaus kvapo. Taurelės danteliai trikampiški. Vainiklapiai pailgi, smailiaviršūniai, žalsvai balsvi, jų išorinės pusės apaugusios plaukeliais. Kuokeliai 4, kaitaliojasi su vainiklapiais.

Žydi gegužės–birželio mėnesiais, kartais rudenį pražysta antrą kartą. Vaisius – apvalus, melsvai juodas, 6–8 mm skersmens, sultingas kaulavaisis su dvisėkliu kauliuku; vaisiai subręsta rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais. Sėklos dirvožemyje išlieka daigios iki 1 metų. Augalas dauginasi sėklomis, vegetatyviškai atlankomis bei šaknų atžalomis. Augalo chromosomų rinkinys diploidinis, $2n = 22$.

Paplitimas ir augavietės

Savaime paplitusi Europoje, Kaukaze, Centrinėje Azijoje, kitur natūralizuota. Lietuvoje nedažna. Lietuvoje aptinkamas savaiminis tipinis parastosios sedulos porūšis *Cornus sanguinea* subsp. *sanguinea*, o pietinis raudonosios sedulos porūšis (*Cornus sanguinea* subsp. *australis* (C.A.Mey.) Jáv.) yra nevietinis.

Auga mišriuose bei lapuočių miškuose, mišriuose medynuose, krūmuose, vandens telkinių pakrantėse, šlaituose. Auginama parkuose, soduose. Mėgsta purius, karbonatinius, ne per drėgnus dirvožemius. Pakenčia paunksnę.

Naudojimas

Raudonoji sedula dekoratyvi, gerai auga pasodinta, tinka gyvatvorėms, gražiai atrodo želdiniuose. Vaisiai nevalgomi, nors jų vartojimas minimas literatūroje. Liaunos šakelės vartojamos pynimo darbams, kieta tanki mediena – tekinimo darbams. Apyvaisyje ir sėklose yra nedžiūstančio aliejaus, tinkamo techniniams reikams.

Ekologija

Vaisiais minta strazdai, kurie ir išplatina sėklas.

Sistematika

Be tipinio porūšio *Cornus sanguinea* L. subsp. *sanguinea* yra išskiriami dar trys raudonosios sedulos porūšiai:

Cornus sanguinea subsp. *australis* (C.A.Mey.) Jáv.

Cornus sanguinea subsp. *cilicica* (Wangerin) D.F.Chamb.

Cornus sanguinea subsp. *hungarica* (Kárpáti) Soó

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis